



Infrastruktur



Forskningsstasjonene i Austevoll, Matre og i Flødevigen, laboratorier og forskningsfartøyer utgjør sammen med de administrative avdelingene, instituttets infrastruktur. Dette er sentrale støttefunksjoner for den faglige virksomheten. Sammen med fagkompetansen danner det grunnlaget for instituttets rolle som nasjonalt ledende institutt og som en attraktiv, internasjonal samarbeidspartner.



Forskningsteknisk avdeling

AVDELINGSДИРЕКТØR: TROND WESTGÅRD

I forbindelse med omorganiseringen av instituttet er det etablert en egen Forskningsteknisk avdeling som har ansvar for laboratorier og forskningsstasjoner. 2004 var det første ordinære driftsåret for avdelingen, der ny leder tiltrådte i løpet av året. I 2004 besto avdelingen av seks grupper.

BIOLOGISK LABORATORIUM

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: MERETE FONN

Laboratoriet bidrar til innsamling av dyreplankton og annet biologisk materiale. Innenfor rekrutteringsbiologi bidrar gruppen med innsamling av fiskeprøver i felt og på tokt, foretar innsamlinger og målinger av fiskeegg, og røkter fisk i rundtank og utekar. Ved hjelp av bildeanalyse, histologi og stereologi gjøres fekunditetsbestemmelser. Innen fiskehelse bidrar gruppen med råd og utformer forsøksdesign, gjør uttak og behandler prøvemateriale, og driver røkting og medisinerer av fisk.

- Flere nye brukere benyttet seg av laboratoriets tjenester i 2004. Det var svært godt belegg på karfasilitetene og på utleie til eksterne brukere.
- Det er utviklet nye metoder for måling av fekunditet på makrell og torsk.
- Det er gjennomført opplæring i nye metoder for å skille mellom arter av copepoder.
- Nye muligheter for kjølt vann i utekarene og i rundtanken ga mulighet for nye typer forsøk.

OBSERVASJONSTEKNOLOGI

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: INGVALD SVELLINGEN

Gruppen har som oppgave å utforme og gjennomføre tekniske forsøksoppsett i forbindelse med tokt, innsamling og etterbehandling av data, samt teknisk dokumentasjon av forsøkene.

- Sammen med Scanrol og Matcon har gruppen fortsatt arbeidet med å utvikle en fangstmåler som automatisk detekterer fiskens art, lengde og vekt.
- Flere ekkoloddrigger og ulike video-/fotosystemer for trål ble utviklet for bruk på dyphavstoktet MAR-ECO.
- I 2004 ble det gjort en første sjøtest av en frittdrivende, akustisk instrumentplattform med kunstig svømmeblære og toveis satellittkommunikasjon for studie av fisk svært nær bunnen.
- Internett ble tatt i bruk for fjernstyring og sanntidsvisning av ekkolodd og andre instrumenter i et såkalt akustisk gjerde i Vestfjorden og om bord på fiskefartøyet "Libas".
- Nye metoder basert på multiscansonar er utviklet til å observere atferd rundt garn og for å tilpasse høyfrekvent sonar til atferdsobservasjon i trål.

OPERASJONELLE UNDERSØKELSER

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: LEIF AUSTGULEN

Gruppen er ansvarlig for prøvetaking på tokt, opparbeiding av biologiske prøver av fisk, sjøpattedyr, plankton og miljø. Alderslesing, diettanalyser, merking og bildeanalyser er sentrale arbeidsområder. Gruppen utfører oppdrag for alle forsknings- og forskningstekniske grupper ved instituttet.

- Et hovedmål i 2004 har vært å etablere gode arbeidsrutiner i en ny organisasjon.
- For å bedre faglig oppfølging, er gruppen organisert i fem "faglag" basert på artskompetanse og oppgaver.
- Faglige kurs er gjennomført for å kunne betjene nye fagområder som bunnhabitater og plankton.
- Gruppen har plassert seg i geografisk nærhet og etablert et hensiktsmessig samarbeid i forhold til de største interne brukerne, først og fremst økosystemgruppene.

KJEMILABORATORIET

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: INGRID SVÆREN

Laboratoriet foretar kjemiske analyser innenfor hovedområdene biokjemiske analyser, uorganiske analyser, radioaktivitet og organiske analyser. Arbeidet er i vesentlig grad konsentrert om å analysere miljøprøver for næringsalter og algebiomasse, radionuklider, algetoksiner og organiske miljøgifter. Videre er laboratoriet engasjert i måling av effekter av miljøgifter ved hjelp av biokjemiske analyser. Laboratoriet skal være akkreditert og drive kontinuerlig utvikling på kompetanse og metodikk.

- Det er gjort omfattende prøvetaking av sedimentkjerner i Barentshavet/Norskehavet for kartlegging av organiske miljøgifter.
- Laboratoriet har bidratt i omfattende effektstudier på alkylfenoler: forsøk på effekter av produsert vann på utvikling av torsk: røktning, føring, prøvetaking, kjemiske analyser og beregning. Etablert metode for vitellogenin og steroider.
- Det er gjort omfattende prøvetaking i Nordsjøen for kartlegging av radioaktivt cesium, og det er tatt prøver i norske fjorder fra svenskegrensen til Varangerfjorden for analyse av radioaktiv forurensing.
- Kjemilaboratoriets akkreditering er oppretholdt, som innbefatter deltakelse i ringtesting og oppfølgingsbesøk fra Norsk Akkreditering.

MOLEKYLÆRBIOLOGISK LABORATORIUM

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: ELIN DANIELSEN

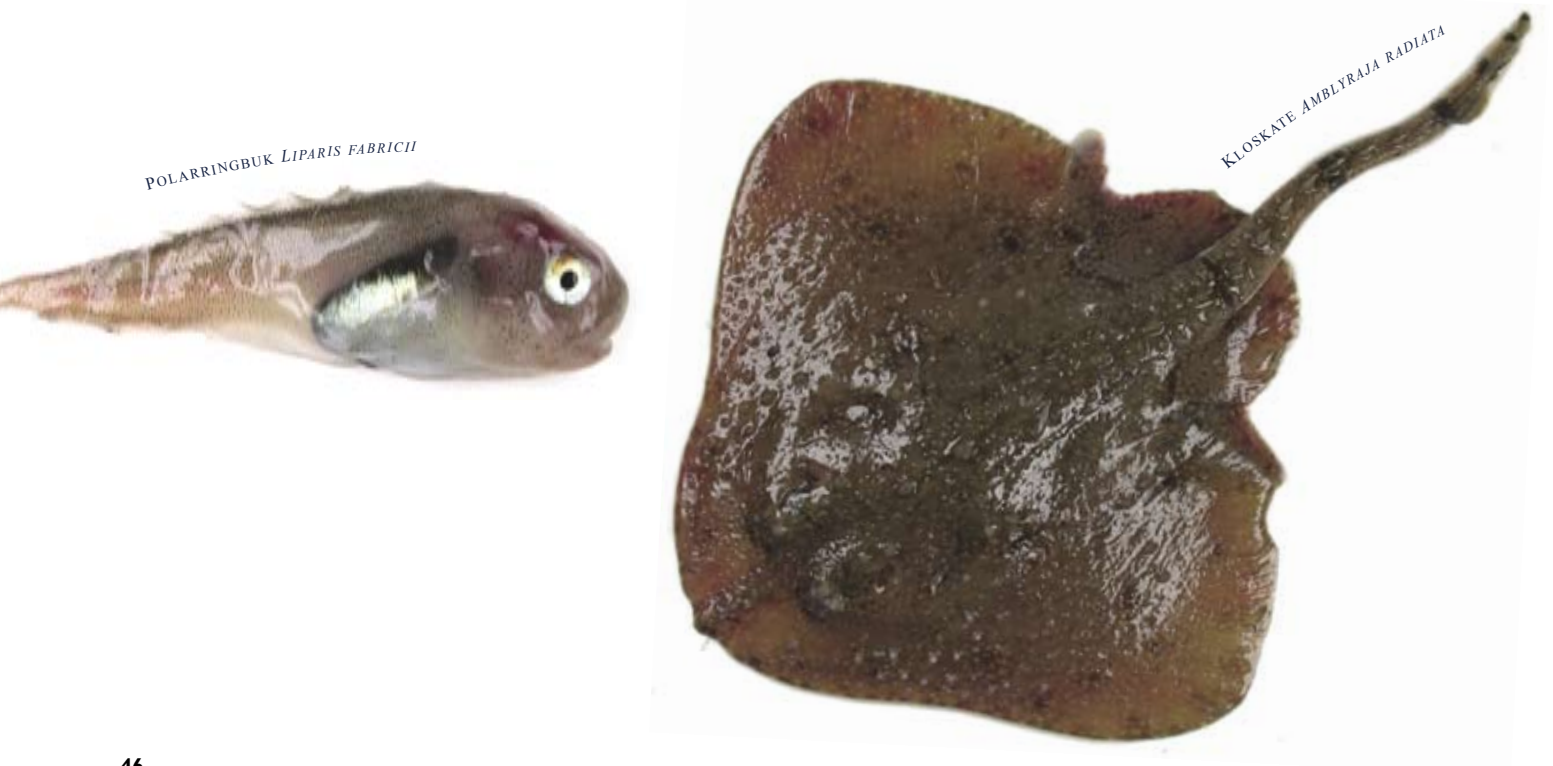
Laboratoriet arbeider med et utvalg analyser innen fiske- og skjellhelse, histologi, mikrobiologi, molekylærbiologi samt genetik og immunologi. Prøvematerialet hentes fra vannprøver, fiskelus, skjell, skalldyr og fisk på ulike livsstadier.

- En brukerkomité er opprettet, som bl.a. skal være med på å fremme samarbeid mellom de fire forskningsgruppene som aktivt bruker Molekylærbiologisk laboratorium.
- *In situ*-hybridisering er videreutviklet til bruk med parafinsnitt.
- Påvisning av blågrønne alger (Picoeukaryote alger), noe som har resultert i en vitenskapelig publikasjon.
- DNA-sekvensering av bakteriestammer ble startet opp, og det er innført nytt instrument og metode for å bestemme DNA- og RNA-kvalitet.
- Mikroarray er innført ved laboratoriet.
- Det er innført populasjonsgenetiske metoder (PanI-analyse) for å skille kysttorsk fra skrei.
- Det er etablert et torsegenombibliotek.

NORSK MARINT DASENTER

FORSKNINGSTEKNISK GRUPPELEDER: HELGE SAGEN

Norsk marint datasenter (NMD) er et nasjonalt datasenter for håndtering og langtidslagring av marine miljø- og fiskedata samt fremstilling av dataprodukter. Senteret vedlikeholder den største samlingen av marine data i Norge, og senterets hovedoppgaver er å samle, kvalitetssikre og gjøre disse tilgjengelig for forskning.



VANLIG ÅLEBROSME *LYCODES VAHLII*



Operasjonelle forskningsdata overføres i nær sann tid fra forskningsfartøyer, faste observasjonssteder og oseanografiske profilerende bøyer. Dataene presenteres hovedsakelig på det interne nettverket, men overføres også direkte til samarbeidspartnere. I tillegg presenteres utvalgte operasjonelle data på Internett.

Innen Geografisk Informasjons Systemer (GIS) utvikles det karttjenester som presenteres i brukervennlige systemer på Internett. Dette gir muligheter for utveksling av WMS-tjenester institusjoner imellom (Web Maps Services). Senteret deltar i internasjonale nettverk angående kringinformasjon (metadata) som EU-prosjektet SeaSearch hvor datasett og toktoversikter koordineres. NMD har fungert som regional koordinator for EDIOS-nettverket (oversikt over ca. 9000 repeterende målestasjoner) som videreføres gjennom "EuroGOOS Office".

- NMD tilrettelegger, kvalitetssikrer og bearbeider forskningsdata for langtidslagring i relasjonsdatabaser. Senteret er kontaktpunkt for eksterne henvendelser angående utlevering av forskningsdata.
- NMD representerer Norge i IOC/IODE (Intergovernmental Oceanographic Commission/International Oceanographic Data and Information Exchange) og ICES (International Council for the Exploration of the Sea), arbeidsgruppe Marine Data Management.

FORSKNINGSSTASJONENE

Havforskningsinstituttets forskningsstasjoner i Austevoll, Matre og Flødevigen setter forskerne i stand til å gjøre eksperimentelle forsøk. Der drives det både havbruksforskning og generelle marinbiologiske forsøk.

► Flødevigen

STASJONSLEDER: PETTER BAARDSEN

Stasjonen i Flødevigen har fasiliteter, utstyr og kompetanse til å utføre et bredt spekter av aktiviteter både i felt, i laboratorier og i store utendørsbasseng. Prosjektene som har benyttet Flødevigen i 2004, har hovedsakelig vært knyttet til forvaltningsrettet rådgiving og grunnleggende forskning innen områdene kystsonøkologi og kartlegging av ressurser, miljøforhold og biologiske verdier i kystsonen og i Nordsjøen/Skagerrak.

Viktige mål for 2004 var å bygge ut og oppgradere fasilitetene, levere laboratorie- og felttjenester i tråd med forskningsgruppens behov og overordnede prioriteringer, arbeide for at kompetanse og kompetanseutvikling følger etterspørsel av tjenester, sørge for høy kvalitet på lokale administrative tjenester og fremme sikkert og godt arbeidsmiljø på tvers av gruppene som er lokalisert ved forskningsstasjonen.

- Stasjonen markerte en viktig milepæl da nytt kai- og veianlegg til 7,7 millioner kroner ble åpnet 25. mai 2004.
- Aktiviteten innenfor laboratorie- og felttjenester har vært stor. Etterspørselen etter genetiske analyser er økende, og både kapasiteten og kompetansen på dette området er hevet i løpet av siste år.

- Omorganiseringen har krevd ekstra innsats i 2004, der nye rutiner og ansvar for fellesoppgaver er tilpasset den nye organisasjonen. Nye fora som skal sikre informasjon og trivsel på tvers av gruppene, er etablert.
- Fellesrom som f.eks. møterom og kantine er oppgradert.

Stasjonen har vært møtested for en rekke nasjonale og internasjonale arrangementer.

► **Austevoll**

STASJONSLEDER: TORFINN GRAV

Fasilitetene i Austevoll er en sentral forskningsplattform for instituttet, spesielt innen arbeidet med marine arter.

Viktige mål for 2004 var å få den nye organisasjonsstrukturen på plass og tilrettelegge for en best mulig service overfor de ulike forskningsprosjektene som hadde aktivitet i Austevoll. Dette innebar også å få de nye administrative verktøyene til å fungere innad i ny organisasjon. Målet for linjeproduksjon av torsk og kveite var å frambringe nødvendig forskningsmateriale med inntil 30 000 genetisk merket torskøyngel, inntil 10 000 kveiteøyngel og å få produsert om lag 300 000 torskøyngel i Parisvatnet.

- Over 100 000 torskøyngel ble produsert i Austevoll. Etter screening av genfrekvens og kvalitetsmessig utsortering ble sluttresultatet ca. 25 000 yngel.
- Det ble produsert om lag 7000 kveiteyngel.
- I Parisvatnet var resultatet en produksjon på 220 000 yngel, storparten for salg til kommersielle torskeoppdrettere.
- Det er foretatt investeringer for over fem millioner kroner i form av nytt sjøanlegg, det første i landet som fikk en totalsertifisering etter NS 9415.
- Startfôringssystemene i hall A + D er vesentlig forbedret, og det er satt i gang arbeid med å heve kvaliteten på produksjonen av levendefôr.
- Planer for oppgradering av bygninger og anlegg er langt på vei ferdig utarbeidet.

► **Matre**

STASJONSLEDER: ØIVIND TORSLETT

Forskningsfasilitetene i Matre er viktige for instituttets virksomhet innen havbruk, spesielt laksefisk. Prosjektaktiviteten har i hovedsak vært knyttet til forskningsgruppene Marin genomforskning, Vekst- og reproduksjonsfysiologi, Fiskevelferd og oppdrettsmiljø og Fôr, fôring og kvalitet hos fisk.

Viktige mål for 2004 har, i samarbeid med Statsbygg Vest, vært å legge til rette og starte et større byggeprosjekt som omfatter nye vannforsyninger, ny forsøkshall og nytt kjemilaboratorium, i tillegg til å utbedre eksisterende forsøksfasiliteter. Det var også en målsetting å holde oppe produksjonen av forsøksfisk (laks og regnbueørret), styrke arbeidsmiljøet og den faglige koordineringen på stasjonene og mot resten av instituttet, samt gi best mulig service til forskningsgruppene som benytter seg av stasjonen.

- Det var en milepæl for stasjonen da nybygget ble offisielt påbegynt 1. oktober 2004. Bygget har vært planlagt siden 1995 og er forventet ferdig 1. januar 2006.
- Det er etablert nye metoder for måling av miljøparametere, og metoder innen ryggradsdeformasjoner har gitt nye og spennende muligheter innen forskningen.
- 200 tonn matfisk er blitt produsert og levert til slakting.
- Alle innmeldte forsøk ble gjennomført i henhold til plan.
- Havforskningsinstituttet kjøpte hybelbygget i Matre.

PUKKELRINGBUK *LIPARIS GIBBUS*



SØLVTANGBROSME *ONOGADUS ARGENTATUS*



Havforskningsinstituttets avdeling i Tromsø

FORSKNINGSSJEF: OLE JØRGEN LØNNE

I 2003 etablerte instituttet en egen avdeling i Tromsø. Med dette ble den nasjonale marine forvaltningsrelaterte ressursforskningen samlet under ett institutt. Det skjedde ved at Fiskeriforsknings avdeling for marine ressurser ble overført til instituttet. Aktiviteten i Tromsø har sitt tyngdepunkt rundt denne gruppen, som arbeider med skalldyr, sjøpattedyr og fisk, samt spørsmål knyttet til kystsonen.

Avdelingen er lokalisert i nye lokaler i Forskningsparkens byggetrinn II ved universitetet. I tillegg leier instituttet et laboratorium for økologiske undersøkelser på sjøpattedyr, og ekstra arealer til lagring av avdelingens feltutstyr og redskap som benyttes av instituttets forskningsfartøyer.

Etter omorganiseringen i 2004 er fem av instituttets 19 forskningsgrupper representert i Tromsø. De teknisk ansatte ved avdelingen er organisert i en egen forskningsteknisk gruppe.

Det er et mål at avdelingen skal fungere som en integrert del av instituttet. Viktige virkemidler her er kommunikasjon og informasjon. En viktig satsing for instituttet vil være etablering av infrastruktur for

nettmøter. Ved en slik teknologi kan ansatte fra ulike avdelinger møtes på like vilkår og på kort varsel. For å sikre lik tilgang på informasjon og service fra sentraladministrasjonen, har instituttet ansatt en prosjektøkonom og en IT-konsulent som begge er plassert i Tromsø, men som faglig tilhører sine respektive avdelinger i Bergen.

Det er også et mål å utvikle avdelingen slik at instituttet får optimalt utbytte av samarbeidet med forskningsinstituttene i regionen. Satsingen innen dette området medfører at avdelingen ønsker å ansette forskere som best mulig passer inn i og kan dra nytte av de tunge fagmiljøene som finnes i Tromsø og som er av interesse for instituttet. Slike områder er for eksempel torsk i oppdrett, polarforskning, Barentshavets økosystem og marine ressurser i kystsonen. Samlokalisering er et viktig virkemiddel for å fremme samarbeid. Instituttet ønsker å samlokalisere avdelingen i Tromsø med Norges fiskerihøgskole (NFH) og Fiskeriforskning på universitetsområdet. En forløper til et slikt nært samarbeid er etableringen av et felles video- og bildeanalyselaboratorium. Laboratoriet eies og driftes sammen med NFH og er lokalisert i avdelingens lokaler.



BERLEVÅGTORSK *Theragra finnmarchia*

SVART RINGBUK *Paraliparis pathybius*



Rederi og fartøyer

REDERISJEF: PER W. NIEUWEJAAR

Forskningsaktiviteten i 2004 var i all hovedsak i samsvar med det planlagte toktprogrammet. Fartøyene ble som tidligere år utnyttet maksimalt, noe som medførte svært lite liggetid ved kai, kun ved tokt- og mannskapsskifte og ved planlagte verkstedsopphold. Fartøydriften gikk i balanse, selv med høyt sykefravær blant sjøfolkene og svært høye bunkerspriser i andre halvår. Dette viser at de mange tiltakene som har vært satt i verk de senere årene for å få redusert kostnadene uten å redusere aktiviteten, har vært vellykket. I tillegg har utfasingen av de gamle fartøyene “Sarsen” og “Michael Sars” i 2003 virket positivt på driftskostnadene. Samtidig har nye FF “G.O. Sars” vært inne i garantiperioden i hele 2004. Dette har ført til lavere driftskostnader enn det som må forventes i årene som kommer. I tillegg til å benytte egne fartøyer, har instituttet også i 2004 leid inn mange fartøydøgn fra den kommersielle fiskeflåten, i første rekke til redskapsforsøk.

Instituttet er fortsatt ansvarlig for driften av NORADs fartøy FF “Dr. Fridtjof Nansen”. Fartøyet har fulgt det planlagte toktprogrammet i 2004. En dramatisk hendelse var oppbringingen av fartøyet i farvannet ved Ekvatorial-Guinea 26.–27. juni, som heldigvis løste seg på en grei måte for både skip og mannskap. Saken er ennå ikke er løst på diplomatisk plan.

FF “G.M. Dannevig” seilte også i 2004 med bare ett mannskap og opererte i Skagerrak-området, langs Sørlandskysten og på Østlandet. Det var ingen utleie av fartøyet i 2004. Den nye kaien i Flødevigen, som er hjemmebase for fartøyet når det ikke er på tokt, har på alle måter innfridd forventningene og bidratt til enklere drift og tryggere opplag enn tidligere.

Rederiavdelingen ved Havforskningsinstituttet har også i 2004 stått for bemanning og drift av fartøyene “Håkon Mosby” og “Hans Brattström”. Disse eies av Universitetet i Bergen, men blir brukt av begge institusjonene. Samarbeidet med Universitetet i Bergen om felles eierskap og bruk av fartøyer og instrumenter har gått svært bra også i 2004.

2004 var det femte og siste året i avtalen med Villa Leppéfisk AS om leie av fartøyet “Fangst”. Fartøyet leies av instituttet ca. 200 dager hvert år og brukes til kystnære tokt på Vestlandet og i Nord-Norge. Havforskningsinstituttet har opsjon på leie av fartøyet i 1+1+1 år fra og med 2005.

FF “G.O. Sars” ble overtatt i april 2003 og satt inn i regulær toktaktivitet i juli samme år. Fartøyet hadde sitt første “normale” driftsår i 2004, og har vist seg å fungere

svært godt til alle de formål den er bygd for. Fartøyet ble brukt i MAR-ECO-ekspedisjonen til Den midt-atlantiske rygg i juli–august 2004 og demonstrerte til fulle hvilket formidabelt redskap det er, også for marin forskning på store dyp.

FF “Johan Hjørt” er nå inne i en fase hvor det er behov for skipsteknisk modernisering og oppgraderinger. Fartøyet fikk installert fiberoptisk trekse-gyro, EK 60 ekkolodd og nytt datanettverk i 2004, og fremstår nå

forskningsmessig som et svært moderne fartøy. Det ble også startet med oppussing av innredningen i 2004, noe som er helt nødvendig etter snart 15 års kontinuerlig drift.

Havforskningsinstituttet leier 75 døgn per år på FF “Jan Mayen”, en ombygd reketråler som Universitetet i Tromsø disponerer. Samarbeidet med Universitetet i Tromsø om dette fartøyet er regulert gjennom en egen samarbeidsavtale, og fungerer godt.



BLÅKVEITE REINHARDTIUS HIPPOGLOSSOIDES

Administrasjon

AVDELINGSDIREKTØR: ANNE SKARSTEIN

Fra 01.01.2004 ble alle de administrative tjenestene samlet i en avdeling – Administrasjonsavdelingen.

Administrasjonsavdelingen består av åtte seksjoner som dekker følgende områder: økonomi, personal, HR (Human resources), informasjons- og kommunikasjonteknologi, arkiv, bibliotek, teknisk drift og verksted, HMS og administrative fellestjenester inklusiv kantine og sentralbord.

Administrasjonsavdelingens hovedmål er å tilrettelegge et velfungerende og effektivt støtteapparat og bidra til å ivareta en helhetlig styring av Havforskningsinstituttets ressurser på en kvalitativt god måte. Administrasjonen har i 2004 innført flere nye administrative systemer. Ved å bygge videre på disse og utvikle gode administrative tjenester og rutiner, skal vi bidra til en bedret ledelsestøtte i tillegg til utnyttelse og videreutvikling av humankapitalen.

NORDLIG ÅLEBROSME *LYCODES ROSSI*



NETTALEBROSME *LYCODES RETICULATUS*



Likestilling

Havforskningsinstituttet har alltid vært en mannsdominert arbeidsplass. Kulturen ved instituttet er preget av kyst- og fiskersamfunnet, som vi rekrutterer mange

av våre tilsatte fra. De siste årene har kvinneandelen økt, og per 31.12.04 var fordelingen 33 % kvinner og 67 % menn, fordelt på følgende stillingsgrupper:

	Totalt antall	Prosentandel kvinner	Prosentandel menn
Forskere	132	22	78
Teknisk personell	189	32	68
Administrativt personell	68	79	21
Ledere	45	16	84

Lønn

Gjennomsnittlig ligger menn noe over kvinner i lønn, spesielt blant administrativt personell og mellomledere. I gruppen for administrativt personell skyldes dette at vi har relativt få menn i gruppen, og at disse har høyere stillinger. Blant kvinnene finner vi flere både i deltidsstillinger og lavere stillinger.

Også i forsker- og teknikergruppene henger kvinnene litt etter. I hovedsak skyldes det at mennene gjennomgående har en raskere og lengre karriereutvikling enn kvinner. Dette er en tendens som vi finner igjen både nasjonalt og internasjonalt.

Deltidsarbeid

Havforskningsinstituttet har generelt få tilsatte i deltidsstillinger. Andelen er størst blant det administrative personellet. Det er også noen deltidsstillinger blant forskere og teknisk personell i forbindelse med nedtrapping til pensjonsalderen.

Lederstillinger

Havforskningsinstituttet har 45 lederstillinger som er fordelt slik:

	Totalt antall	Andel kvinner	Andel menn
Ledergruppen	8	1	7
Administrative lederstillinger	7	2	5
Forskningstekniske gruppeledere	10	4	6
Forskningsgruppeledere	20	0	20

Andelen kvinnelige ledere på Havforskningsinstituttet er på 16 %. Dette er langt under Regjeringens målsetting om 40 %. Havforskningsinstituttet ønsker spesielt å øke antall kvinner blant forskningsgruppelederne, der vi i dag ikke har noen kvinner. Hovedgrunnen er at lederne rekrutteres fra forskergruppen, der kvinneandelen bare er på 22 %.

Tiltak

Havforskningsinstituttet vil arbeide målrettet for å rekruttere flere kvinner til forsker- og teknikerstillinger. Ledelsen og arbeidstakerorganisasjonene har i 2004 forhandlet fram en ny likestillingsavtale der det er lagt inn flere konkrete tiltak i forbindelse med rekruttering:

- Dersom det til ledige stillinger melder seg flere søkere som er tilnærmet likt kvalifisert til stillingen, skal søkere fra det kjønn som har under 40 % av de tilsatte i den aktuelle stillingsgruppen, ha fortrinnsrett til stillingen.
- Dersom det blant søkere til lederstillinger finnes kvinner som fyller de formelle kravene til stillingen, skal minst én kvinne vurderes/omtales.
- Ved utlysning av stilling i stillingsgrupper der kvinner er underrepresentert (under 40 %), skal kvinner oppfordres til å søke i utlysingsteksten.



Utlysingsteksten skal ikke inneholde unødvendige kvalifikasjonskrav. Hvis det er vanskelig å rekruttere kvinner til visse stillingsgrupper, skal stillingskriteriene vurderes på nytt. Krav til spesiell utdanning innen mannsdominerte yrker bør fravikes dersom tilsvarende kompetanse er oppnådd ved kvalifiserende praksis.

- Dersom det blant de kvalifiserte søkerne finnes kvinner, og der det skal foretas intervju, bør minst én kvinne innkalles.
- I stillingsintervju skal det legges vekt på de samme forholdene overfor kvinner som for menn. Det skal ikke stilles spørsmål vedrørende omsorgsoppgaver eller helsemessige forhold knyttet til kjønn.

Det skal videre settes i gang kompetanseutviklingstiltak og utviklingsprogrammer for kvinner. Forholdene skal legges til rette slik at kvinner i større grad søker kurs som gir mulighet for avansement, og det skal legges til rette slik at kvinner har reelle muligheter til å delta. Kvinner gis fortrinnsrett til slik utdanning når dette fremmer likestilling.

Spesielle program og kurs skal arrangeres for å stimulere og motivere kvinner til å ta lederverv. Det er

gjort en undersøkelse for å kartlegge hvorfor kvinner i forskerstillinger ikke søker mellomlederstillinger. På bakgrunn av denne undersøkelsen planlegges nå et lederutviklings- og opplæringsprogram.

Det skal opprettes et likestillingsutvalg bestående av representanter fra både arbeidsgiver- og arbeidstaker-siden. Det blir et rådgivende organ som skal påse at likestillingsavtalen og lov om likestilling blir fulgt opp. Likestillingsutvalget skal bistå personalseksjonen med å foreslå, konkretisere og følge opp tiltak og planer for

likestilling ved instituttet, og kan også ta imot klager fra og gi råd til personer, grupper, eller andre enheter innenfor Havforskningsinstituttet i likestillingsspørsmål. Utvalget har rett til å gjøre seg kjent med dokumenter og kan uttale seg om likestilling i tilsettingssaker der det er søkere av begge kjønn.

Likestillingsavtalen inneholder også en rekke generelle tiltak på områder som praktisering av permisjon/ pappapermisjon, arbeidstid og omsorgsoppgaver.

RUNDHALET LANGEBARN *ANISARCHUS MEDIUS*



TVERRHALET LANGEBARN *ANISARCHUS MACHULATUS*

